

Te gast bij Leon Jonckheere

André Desmidt

Het was voor ons een voorrecht even op bezoek te kunnen gaan in het voorjaar 2014 bij een oudere Heistenaar die zijn ganse leven gewijd heeft aan Heist, de visserij en de wielersport. Sinds enige tijd heeft hij zijn huis in de Louis Parentstraat verlaten en woont hij nu op de "Boulevard" met zicht op de Knokkestraat, de polders en vooral de achterhaven van Zeebrugge.

De zetel staat voor het venster en de verrekijker ligt binnen handbereik.

Leon heeft de kaap van de 90 overschreden en geniet nog elke dag van het leven in het gezelschap van zijn huiskat. Elke dag een "toertje" en een aperitiefje.

Wegens gezondheidsredenen verblijft hij de jongste tijd evenwel niet meer thuis in Heist maar is hij op revalidatie. Sinds de jaren vijftig wordt hij den griesden genoemd. .

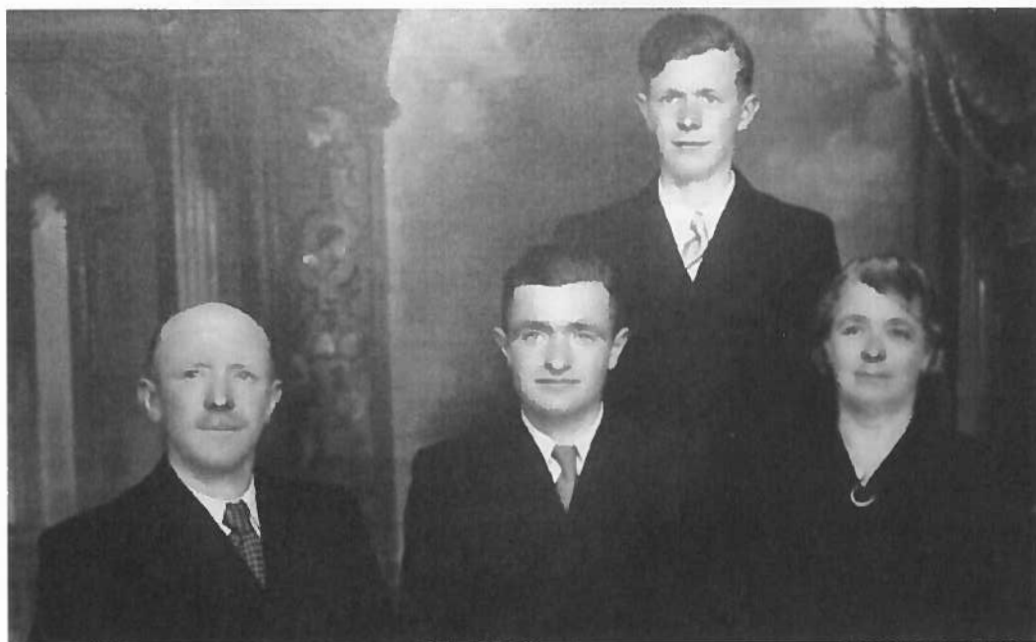
Rasechte Heistenaar

We waren natuurlijk benieuwd hoe lang het geslacht Jonckheere al in Heist woonde... en of hij niet van een adellijk geslacht was want "jonkheer" zit toch in zijn familienaam...

Leon wist ons te vertellen dat zeker al zijn ouders in Heist woonden.

Zijn vader Leonardus (Narden geboren in Oedelem op 13 januari 1890 – zoon van Leonardus) woonde samen met moeder Neyts Adrienne (1892 – 1956) in de Polderstraat 3 naast het huis op de hoek met de Knokkestraat. Vader

Leonardus was onderaannemer en hielp mee aan de opbouw van de nieuwe badplaats Duinbergen (ontstaan in 1901).

Leonardus Jonckheere met vrouw Adrienne Neyts en zonen Gérard en Léon

Merkwaardig is dat er drie geslachten zijn waarbij de voornaam iets heeft met Leon. Grootvader noemde Leon, vader noemde Leonardus en onze gast noemt ook Leon. Samen met zijn echtgenote Bertha Dobbelaere (van Louis van Kootjes) hebben ze twee dochters: Christine en Annie. Of ze ooit overwogen hebben om er eentje Leon-tine te noemen kwestie van de familietraditie in ere te houden kwam er geen positieve reactie. Leon en Bertha hebben jarenlang in de Louis Parentstraat gewoond maar toen men enkele jaren terug de zo typische huisjes begon af te breken moest Leon zwichten voor de bouwwoede... en de geboden prijs. Achteraf gezien heeft hij er zeker geen spijt van want hij woont nu in een zonovertogen appartement dicht bij de zee en dicht bij het dorp.

De jeugdijaren

Achttien maanden na de geboorte van het eerste kind Gérard kwam Léon op de wereld (° 8 april 1923).

Zoals vele kinderen volgde Leon het lager onderwijs in de gemeenteschool in de Pannenstraat.

De school zag er nog niet uit zoals nu maar Leon herinnert zich wel dat hij in het gebouw waar nu het museum Sincfala gevestigd is de cursussen van de visserijschool volgde. Reeds las kind voelde hij de zee "trekken". Tijdens de vakantiedagen en de zaterdagen werd er gewerkt op het strand en tijdens de zaterdagnamiddagen kon hij les krijgen van Pietje Frings en Karel Ackx (de latere directeur van de visserijschool) over de visserij.

En zoals het toen de gewoonte was ging hij als lavertje reeds op veertienjarige leeftijd in zee.

Zijn eerste stuurman was Jules Dewilde die spijtig genoeg in zee is gebleven.

Leon was een visser in hart en nieren en hij bekwaamde zich ook in het vak en volgde steeds verder lessen. Bij zoverre dat hij op een gegeven ogenblik de jongste stuurman van Zeebrugge was (amper 22 jaar).

Hij voer eerst met de H64 (zijn eerste zee-ervaring) een scheepje van zijn va Leonard. Hij werkt er samen met Jules De Wilde, Jan Couwyser (nonkel van 't Jakkels), Leon Boey en broer Gérard.

Ze visten het jaar door in weer en wind, warm of koud want er moest brood op de plank komen.

Van 15 juli tot 31 augustus, met Zeebrugge kermis en de wintermaanden visten ze op garnaal. In die tijd waren er 60

Léon en broer Gérard

garnaalsvangers en toch werden de garnalen duur betaald.

Buiten die periodes zocht men de vis. Het waren reizen van tien of elf dagen in het Kanaal, de zuidelijke Noordzee maar ook tot aan de Ierse Zee.

Tijdens de winter van 1939 was de vis vangst uitzonderlijk wat betreft sprot en haring.

Soms gebeurde het ook wel dat Léon bijna een maand van huis was.

De bemanning werd betaald met een percentage en kreeg nog vis mee naar huis ook. Hoeveel precies? Een "poander"? Zoveel als men wilde in die tijd hetgeen nu niet meer het geval is.

Er werd trouwens zeer veel vis gegeten zowel aan boord als aan de wal.

Na verloop van tijd (1957) kocht Léon zijn schip van schoonvader Louis van Kootjes (Louis Dobbelaere) en werd hij reder maar hij ging steeds mee in zee als stuurman. Hij was geen kapitein aan de wal maar was bij zijn volk !

Léon benadrukt nogmaals dat hij vaak gevaren heeft in zware zee maar altijd veilig en wel thuis is gekomen.

De Tweede Wereldoorlog

Zonder in herhaling te willen vallen moeten we ook hier vermelden dat Léon zijn deel heeft gehad tijdens de oorlog.

Zoals alle vissers vluchtten ze op 18 mei 1940 met hun boot de H64 ze naar Duinkerken. Aan boord waren vader, moeder, broer Gérard, tante en nonkel en de kinderen. Maar ook Jules De Wilde en familie, Leon Couwyser en de familie Depaepe.

Op 19 mei ging het schip voor anker ter hoogte van Cap Gris Nez. De volgende dag naar Saint Valéry en Caux en dan verder naar Le Havre. 's Avonds bij hoog tij kon aan de kade van Honfleur aangemeerd worden. Daar werd een konvooi gevormd richting Saint Vaast la Hague.

Dan kwam het militaire bevel om het schip te verlaten behalve de vissers Dewilde, Couwyser, Gérard en Léon. Ze kregen opdracht naar Cherbourg te varen om er proviand te laden en door te varen naar Duinkerken. Als hulp kregen ze drie Franse mariniers mee.

In Duinkerken werd onder zwaar geschut de lading gelost. De Duitse vliegtuigen vlogen boven het schip en gaven aan de artillerie de richting van de schietbanen aan. Vooral de marineschepen waren hun doelwit.

Dank zij de Franse soldaten maakten de vissers ook kennis met de typische Franse drank Pernod. Het werd gedronken als limonade... maar dat viel ferm tegen !

Van uit Duinkerken heeft hij tot twee maal toe een transport van soldaten gerealiseerd met zijn vaartuig de H64. Een eerste keer met Franse soldaten en een maal met Spaanse vluchtelingen. Dit was zeker niet zonder risico maar gelukkig steeds goed afgelopen.

De haven van Duinkerken was omsingeld door de Duitsers en die schoten op de vaartuigen maar God zij dank zijn ze veilig en wel in de getijdenhaven van Ramsgate aangekomen en konden de Engelsen aan wal.

Finaal is de H64 met broer Gérard doorgevaren naar St Vaast waar het einde beslecht werd van het vaartuigje. Het schip werd opgeëist door de Duitsers en is later kapot gevaren op een zandbank. In 1941 kregen ze van de Duitsers een vergoeding

En of Léon daarom een oorlogsheld is met veel decoraties ? Hij glimlacht even heimelijk en laat ons verstaan dat hij dat niet nodig heeft. Hij vond het ook niet kunnen dat men na de oorlog nog zelf moest betalen voor de decoraties...

Gérard, René Gheselle, Pol Martony en Léon vluchtten naar huis gewapend met een wegenkaart en wat Frans geld... en fietsen. Via Caen, Deauville, Trouville, Honfleur, langs de Seine tot in Tarcarville waar in een onbewoond huis werd overnacht.

's Morgens een douche in de Seine en met de veerboot overgestoken om dan heuvel op en neer in Abbéville aan te komen. Dank zij een goedgezinde en gastvrije Fransman kon het gezelschap voor het eerst sinds lang overnachten in een bed. Ze kregen nog proviand mee en bereikten zo de Belgische grens om in Nieuwpoort te belanden.

Daar eten en dronken ze in het café van Maria Van Houtte die ze nog kenden van tijdens de glorievolle haringvangsten die ze in Nieuwpoort verkochten. Dank zij een stevige Westenwind ging de rit naar Heist relatief vlot en zo kwamen ze aan in café De Scheurleg op 12 augustus rond 22 uur.

In het ouderlijk huis wachtte een tante het gezelschap op. Zes weken later pas zijn de ouders van Gerard en Leon aangekomen in Heist waar de visserij stil lag.

In de winter van 1941 werden netten uitgezet vanop het strand.

In Knokke waren de Duitsers bezig met het vliegpleintje in Het Zoute uit te breiden en dat gaf gelegenheid om te gaan werken.

Hij heeft gedaan wat hij dacht te moeten doen en de dankbaarheid van de mensen was voldoende. Medailles zijn aan hem niet besteed.

In 1942 werd de Z95 (later Z 747) Gerard – Leon gebouwd op de scheepswerven in Ledeberg. Samen met zijn broer Gérard ging Léon regelmatig de vordering van de werken aan vaders nieuwe schip bekijken.

In 1947 kocht vader Narden de Z233.

**Trouwfoto van Léon Jonckheere met Bertha Dobbelaere met bruidsmeisjes nichtjes
Hilda Jonckheere en Sonja Monbaliu**

De visserij

We hebben al verwezen naar zijn eerste ervaringen op zee met het vaartuig van vader Leonard de Z64 en zijn avonturen tijdens de oorlog.

LEDENWERVING !!!

In dit boekje vindt u een overschrijvingsformulier om het lidgeld 2015 te betalen. U kan het ook cadeau doen aan iemand anders maar dan wel goed vermelden voor wie! Uiteraard kan ook betaald worden aan een bestuurslid.

februari 1947

Gérard heeft daarna de Z 233 gevoerd en Léon de Z 95 (later 474) tot hij in 1951 een vennootschap oprichtte samen met zijn schoonvader Louis Dobbelaere met de Z 458 zijnde de vroegere H 62. Deze pvba werd ontbonden in 1957 en schoonvader Louis Dobbelaere werd uitgekeerd

In 1957 kocht hij van zijn schoonvader Louis van Kootjes zijn eerste vissersboot Z458 en werd hij reder. Daarna heeft hij gouden jaren gekend maar was hij zeer weinig thuis want de zee riep... In oktober 1969 werd het vaartuig bij het binnenvaren van de haven in Zeebrugge omver gevaren.

In 1984 werd zoveel averij opgelopen dat hij de boot liet slopen in Zeebrugge.

Zijn ganse leven lang speelde de zee en de visserij een zeer belangrijke rol in zijn leven. Maar als vader van twee dochters had hij geen opvolging.

Zeewijding 15 augustus 1960 met van links naar rechts Stanley Vantorre, Albert Martony, André Dobbelaere en Leon Jonckheere

In 1961 kocht hij ook de Z 462 die hij in 1966 verkaste in Grimbsby. In 1963 kocht hij ook de Z 564... het was zijn laatste aankoop en later voer het schip op een zandbank bij Newhaven.

Leon Jonckheere in New-Brunswick in 2005

Vrije tijd

Als Leon aan de wal was vertoefde hij graag onder de mensen. Later toen hij op pensioen was bleef hij goede contacten onderhouden met de Heistenaars. De haren verkleurden reeds vroeger bij Léon en vanaf zijn dertigste reeds noemde men hem de “griesden”.

Léon sloeg graag een pintje (of meerdere) achterover en was ook zeer actief bij Heist Sportief. De koers was zijn leven en hij had als bestuurslid (penningmeester) van Heist Sportief dan ook nauwe contacten met voorzitter en stichter Medard Slabbinck.

Laat ons stellen dat er bijna dagelijks overleg was bij Bertje Vos maar vergeten we vooral niet dat het dikwijls Albertine was die het hoge woord voerde.

Heist was gekend voor zijn koersen en vooral de Kustpijl had veel potentieel en lokte toprenners naar Heist. Leon nam zijn rol binnen het bestuur heel ernstig op en was altijd aanwezig om overwinningen en het verlies door te spoelen.

Léon vindt het wel spijtig dat het koersgebeuren verhuisd is naar Knokke en hij had liever alles in Heist gezien.

Centraal Léon Jonckheere met links René Slabbinck met ernaast het bloemenmeisje samen met de huidige schepen Chris Demeyer

Ook zijn Canada-reizen waar zijn dochter Christine woonde hebben grote indruk op hem gemaakt.

Leon was ook zeer bedrijvig binnen de oud-leerlingenbond van de vrije visserijschool Vissersvreugd. Hij was er ondervoorzitter tot aan de fusie van de Heistse visserijescholen. Maar hij bleef bestuurslid.

Samen met vriend René Slabbinck ging hij naar de matches van KFC Heist maar ook naar Club Brugge.

Onze Picon au vin blanc, meesterlijk en rijkelijk ingeschonken door onze gastheer Leon, is uitgedronken. Tijd om afscheid te nemen van Léon die ook vriend van mijn ouders was. Bertha was vriendin van mijn moeder Gaby en Leon deed graag een “kloptje” met mijn vader René.

Hadden die vier nog samen in leven geweest dan zou het zeker een waterval van Heistse herinneringen geweest zijn.

1960 Leon Jonckheere met Albert Martony met wie hij 35 jaar heeft gevaren en die hij daarvoor beloonde met een gouden uurwerk en André Dobbelaere

FEEST VIJFTIGJARIGEN 10 OKTOBER 2015 RAVELINGEN

Wie geboren is in 1964 of 1965 wordt verwacht op het succesvolle feest van de vijftigjarigen van Heist. Kent u nog adressen of namen ? Neem contact op met ons. We willen immers iedereen persoonlijk uitnodigen en kunnen daarbij hulp gebruiken. Om de twee jaar een blij weerzien van klasgenoten of jeugdvrienden in Ravelingen !!!

OPROEP IN VERBAND MET BOEK HEIST-AAN-ZEE EN ONS VERLEDEN

Heel wat mensen geven de auteurs Georges en Marc De Vent nog aanvullende tips. Deze zijn uitermate welkom !

Wie nog iets mee te delen heeft kan terecht bij Georges De Vent, Graaf d'Ursellaan 13 Heist of telefonisch 050.513743 of mail geo.devent@base.be of bij Marc De Vent, Polderstraat 10 Heist mail marc.devent@telenet.be.

Deze aanvullingen worden later gepubliceerd in het boekje van Heyst Leeft en zo wordt het Heistse verleden "nog" vollediger...

DE EERSTE WERELDOORLOG

Wij zijn op zoek naar familieleden van Heistse Oudstrijders en/of Vuurkruisers omdat we hen na 100 jaar nog een speciale eer willen betuigen in ons boekje. Neem aub contact op met ons zodat we even kunnen langskomen. Waarvoor onze dank.